

Aluesuunnittelu / Henri Jutila

Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

UUDELY/1157/2024

Lausunto Fingrid Oyj:n Anttila – Länsisalmi 400 kV:n voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Uudenmaan liitolta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta koskien Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin (kV) voimajohtohanketta Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen välillä.

Hankkeen kuvaus

Fingrid Oyj suunnittelee uuden 400 kilovoltin sähkönsiirtoyhteyden rakentamista Porvoon ja Sipoon rajalla olevalta Anttilan sähköasemalta Vantaan Länsisalmen sähköasemalle. Rakennettavan voimajohtoyhteyden kokonaispituus on noin 20–22 km riippuen voimajohtoreittivaihtoehdosta. Reittivaihtoehtojen pituus on yhteensä noin 46 km, josta noin 36 km sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle ja noin 10 km uuteen maastokäytävään. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat seuraaviin kuntiin: Porvoo, Sipoo, Helsinki ja Vantaa.

Uudenmaan liiton lausunto

YVA-ohjelmavaiheen lausunnossaan Uudenmaan liitto nosti esiin huomioita liittyen yhteisvaikutusten arviointiin, maakaapelointiin, reittivaihtoehtoihin ja aineistoihin. YVA-selostuksessa liiton YVA-ohjelmasta esiin nostamat asiat on kiitettävästi otettu huomioon.

Selostuksessa on käsitelty laaja-alaisesti hankkeen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset. Arvioinnissa on hyödynnetty järjestelmällistä IMPERIA-hankkeen mukaista arviointimenetelmää, joka perustuu muutoksen suuruuden ja arviointikohteen herkkyyden arviointiin. Tämä lisää arvioinnin läpinäkyvyyttä ja johdonmukaisuutta. Vaikutuksia on tarkasteltu 12 eri teeman kautta, mukaan lukien ilmasto, maankäyttö, ihmiset ja terveys, maisema, luontotyytit, linnusto ja vesistöt. Tämä käytännössä kattaa kaikki keskeiset osa-alueet. Arvioinnit perustuvat laajaan aineistoon, joka sisältää viranomaisten paikkatietoja, maastokartoituksia, asukaskyselyitä ja mallinnuksia. Uudenmaan liiton näkemyksen mukaan tehdyt arvioinnit ovat riittävät ja kattavat. Ne tarjoavat laadukkaan ja monipuolisen tietopohjan hankkeen ympäristövaikutuksista.

Hankkeen suhdetta Uudenmaan maakuntakaavoihin on analysoitu varsin perusteellisesti. Erityisesti Sipoonjokilaakson maisema-arvoihin liittyvät ristiriidat on tunnistettu selkeästi vaihtoehdoissa VE3/II ja VE4/II. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt, maisema-alueet sekä tärkeät

lintualueet on identifioitu ja niiden suhde hankkeeseen on arvioitu. Sipoonkorven kansallispuiston ja sitä ympäröivän laajan ekologisen verkoston merkitys on tunnistettu ja sen vaikutuksia on arvioitu erityisesti ekologisten yhteyksien näkökulmasta. Uudenmaan liiton mielestä maakuntakaavat ja maakunnalliset arvot on kaiken kaikkiaan huomioitu ja käsitelty erittäin hyvin. Selostus tuo avoimesti esiin myös eri tavoitteiden välisiä ristiriitoja.

Selostuksen johtopäätökset vaikuttavat perustelluilta ja loogisilta tehtyjen analyysien pohjalta. Selostuksessa vertaillaan järjestelmällisesti eri reittivaihtoehtojen vaikutuksia. Tulokset on myös vaihtoehtojen runsaudesta huolimatta selkeästi raportoitu. Esimerkiksi yhteenvetotaulukoissa tuodaan selkeästi esiin, että vaihtoehdot VE3/II ja VE4/II aiheuttavat suurimmat kielteiset vaikutukset Immersbyn kyläalueella maisemaan, maankäyttöön ja ihmisten elinoloihin. Vastaavasti läntisimmät vaihtoehdot, jotka tukeutuvat olemassa oleviin rakenteisiin, nähdään pääsääntöisesti vähemmän haitallisina. Selostus tuottaa kattavan tietopaketin, joka erittelee vaikutukset eri vaihtoehdoille. Uudenmaan liitto toteaa, että selostuksen johtopäätökset ovat oikeansuuntaisia ja perusteltuja. Selostus antaa erinomaiset edellytykset lupaharkinnalle ja täyttää YVA-lain vaatimukset tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa esitetään useita haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoja. Selkeästi merkittävin keino on valita reittivaihtoehto, joka hyödyntää mahdollisimman paljon olemassa olevia voimajohtokäytäviä ja välttää uuden käytävän luomista herkillä alueilla. Yksityiskohtaisempana keinona lintujen törmäysriskiä voidaan vähentää asentamalla huomiomerkintöjä johtoihin riskialueilla, kuten Sipoonjoen ylityksessä. Peltopylvästyypin käyttö puolestaan vähentää haittaa maanviljelylle. Lisäksi pylvästyypin ja värityksen valinnalla sekä pylväiden sijoittelulla maaston muotojen taakse voidaan vähentää visuaalisia haittoja. Työskentely talvella roudan aikana vähentää maastovaurioita erityisesti pelloilla ja soilla. Uudenmaan liiton näkemys on, että haittojen lieventämiskeinot on varsin kattavasti tunnistettu.

Ilmastovaikutusten arviointi on tehty perusteellisesti ja monipuolisesti. Hankkeen elinkaaren aikaiset kasvihuonekaasupäästöt on laskettu (LCA-periaatteella). Arvio kattaa materiaalien valmistuksen, rakentamisen, käytön ja purkamisen. Erityisen ansiokasta on maankäytön muutosten (LUC) yksityiskohtainen mallintaminen, jossa on arvioitu sekä välitön hiilivaraston menetys puuston poistosta että pysyvä hiilinielun menetys. Selostus tuo selkeästi esiin hankkeen positiivisen ilmastovaikutuksen kansallisella tasolla. Voimajohdon todetaan olevan käytännössä välttämätön vihreän siirtymän toteuttamiseksi, sillä se mahdollistaa uusiutuvan energian (erityisesti tuulivoiman) siirron tuotantoalueilta kulutuskeskuksiin ja vähentää siten riippuvuutta fossiilisista polttoaineista. Uudenmaan liitto yhtyy selostuksessa esitettyihin näkemyksiin hankkeen välttämättömyydestä.

Eri toteutusvaihtoehtojen ilmastovaikutuksien vertailu osoittaa, että reittivalinnoilla ja teknisillä ratkaisuilla on vaikutusta hankkeen hiilijalanjälkeen. Uudenmaan liitto toteaaakin, että ilmastovaikutusten arviointi on selostuksen vahvimpia osa-alueita. Se on tehty nykyaikaisten menetelmien mukaisesti ja antaa varsin tasapainoisen kuvan hankkeen roolista ilmastomuutoksen hillinnässä.

Jatkosuunnittelussa on Uudenmaan liiton mielestä kiinnitettävä erityistä huomiota muutamiin seikkoihin. Lopullisessa yleissuunnittelussa pylväiden tarkka sijoittelu on kriittistä erityisesti maisemallisesti herkillä alueilla ja lähellä asutusta. Tällä voidaan

merkittävästi lieventää visuaalisia haittoja ja vaikutuksia pihapiireihin. Itäradan, mahdollisen datakeskuksen ja kansallisen vetyverkon suunnitelmien edetessä niiden yhteisvaikutuksia voimajohtoon on tarkasteltava yksityiskohtaisemmin, erityisesti Anttilan sähköaseman ympäristössä. Kuten selostuksessa todetaan, aktiivinen vuoropuhelu maanomistajien kanssa pylväspaikkojen sijoittelusta ja rakentamisen aikaisista järjestelyistä on tärkeää haittojen minimoimiseksi.

Johtopäätökset

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on huomioitu liiton ohjelmavaiheen lausunnossaan esiin nostamat asiat riittävällä tavalla. Selostuksessa on esitetty haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja lieventämiskeinoja, joilla hankkeen mahdollisia ympäristövaikutuksia voidaan lieventää. Uudenmaan liitto pitää esitettyjen toimenpiteiden huomioimista jatkosuunnittelussa tärkeänä.

Hankkeella on toteutuessaan pidemmällä aikavälillä positiivinen vaikutus Suomen ja myös Uudenmaan ilmastotavoitteiden saavuttamiseen. Uudenmaan liitolla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen laajuuteen tai johtopäätöksiin.

Mari Siivola
aluesuunnittelujohtaja

Jakelu

kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi
Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Tiedoksi

kirjaamo@porvoo.fi
kirjaamo@sipoo.fi
helsinki.kirjaamo@hel.fi
kirjaamo@vantaa.fi